

Ett nytt FN-mandat – utan vittnen?

I slutet av april ska FN:s säkerhetsråd åter förlänga FN-styrkan Minurso:s mandat. Återigen kommer frågan om ett utvidgat mandat upp. Minurso är den enda av FN:s fredsbevarande styrkor som saknar rätten och skyldigheten att övervaka och rapportera om eventuella brott mot de mänskliga rättigheterna.

– Marocko vill inte ha ögonvittnen till vad som händer i den ockuperade delen av Västsahara. De vill inte att någon ska veta vad som händer. Situationen ska fortsätta i det fördolda. Det finns ingen vilja till lösning. Marocko har ingen respekt för mänskliga rättigheter, säger Aliyen Kentawi, Polisari- os representant i Sverige.

En grupp parlamentariker från det brittiska underhuset besökte för första gången den ockuperade delen av Västsahara 14-16 februari. Så här skriver Jeremy Coby, Labour MP i en rapport:

”...

Vi genomförde 20 möten med olika grupper av tidigare fängslade personer, människorättsförfvarare, kvinnoorganisationer, personer med funktionsnedsättningar och fackföreningar. Vi träffade också den Marockoutnämnde guvernören i El Aaiún, promarockanska civila grupper, den marockanska människorättsgruppen samt Wolfgang Weisbrod-Weber, chef för Minurso.

...

Minursos mandat ska förlängas i april och alla västsahariska grupper för självbestämmande krävde att den också ska ha mandat för mänskliga rättigheter. Varje månad den 15 sker demonstrationer för att belysa detta.

Vi körde genom stan i blåst och regn till den plats där demonstranterna skulle samlas. Vi såg lastbilar fulla med unga män som hoppade ut ur bilarna och tilldelades batonger, som de använde för att slå alla personer som kom gående eller springande på gatan.

Det lilla antal människor som ändå lyckades samlas för en manifestation blev snabbt ivägjagade. Vår bil stoppades. Polisen försökte gripa vår chaufför, en medlem i Code-sa. Han anklagades för att bryta mot trafikreglerna. Polisen försökte forsla bort bilen

”Vi såg lastbilar fulla med unga män som hoppade ut ur bilarna och tilldelades batonger, som de använde för att slå alla personer som kom gående eller springande på gatan.”

med en bärgningsbil. Vår bil kopplades till bärgningsbilen medan två av oss fortfarande satt kvar i bilen. Efter en timmes argumentation och sedan den marockanska Human Rights Commission kommit till platsen släpptes vår chaufför och vi gick med på att lämna området tillsammans med honom. Men då var hans bil bortforslad av polisen, som ansåg att kontroll av hans vägs katt var högsta prioritet och endast kunde göras om man beslagtogs hela bilen. Den här händelsen sysselsatte cirka 30 poliser.

Senare på kvällen deklarerade guvernören skriftligt att vi hade ”uppmuntrat” ungdomar att demonstrera genom vår närvaro.

Dagen därpå träffade vi en kvinna som hade skadat sin hand svårt genom att försöka delta i demonstrationen.

Under hela vår vistelse var vi förföljda av ommarkerade polisfordon och motorcyklar som följde oss överallt och väntade utanför efter varje möte som vi bevistade.

Bristen på ett tydligt val om Västsaharas framtid har ställt bosättare mot lokalbefolkning och fört med sig en stor polis- och militär styrka till området. Varför? En konflikt som går tillbaka till kolonisationen har förstört livet för västsaharierna.

Deras naturresurser ska inte exploateras förrän det finns ett avtal som gör det möjligt för dem att välja sin framtid, ett val som de aldrig har fått tillåtelse att göra.

FN måste omedelbart förnya Minurso och utvidga dess mandat till att gälla kontroll av mänskliga rättigheter i hela området.”

I april lanserade Västsaharas president Mohamed Abdelaziz en internationell kampanj för att alla västsahariska politiska fångar ska släppas och för att information vad som hänt alla de 500 västsaharier som försvunnit sedan 31 oktober 1975 äntligen ska ges.

Bland de 500 försvunna finns bland annat 15 ungdomar som troligen kidnappats av marockansk polis när det var på väg i båt mot Kanarieöarna i december 2005 med olika dokument om situationen i Västsahara. Dessutom finns 15 krigsfångar och 74 västsahariska politiska fångar. Av dem är 22 dömda till minst 20 års fängelse för deltagande i Gdeim Izik 2010.

Svag svensk röst om Minurso

– Hur har Sverige drivit frågan om en utvidgning av mandatet för FN-styrkan MINURSO inför förlängningen i slutet av april av säkerhetsrådet? frågade tidskriften Västsahara Utrikesdepartementet.

– Sverige kan inte delta i beslutet om mandatet, som ju fattas av säkerhetsrådet, där Sverige inte är med, men Sverige anser att mandatet bör vara tydligare, ge missionen möjlighet att övervaka respekten för mänskliga rättigheter och gällande FN-konventioner, svarar UD:s presstjänst.

